

PROF. DR. SC. ING. RAFAEL GLIHA
DOBITNIK NAGRADE ZA ŽIVOTNO DJELO

Na prvom voćarskom, nakon uspostave potpunog suvereniteta Republike Hrvatske, znanstveno-stručnom savjetovanju s međunarodnim sudjelovanjem, koje je održano u Bizovcu 2006. godine hrvatski su voćari dodijelili nagradu za životno djelo svom velikom učitelju, znanstveniku, prof. dr. sc. ing. Rafaelu Glihi. Taj istaknuti pregaoc za razvoj voćarstva u Hrvatskoj tijekom svog aktivnog djelovanja kao profesor na predmetu Specijalno voćarstvo na Agronomskom fakultetu u Zagrebu, ali i nakon odlaska u mirovinu razvio je široku znanstvenu i stručnu djelatnost. Kao profesor nesebično je s velikim žarom prenosio svoje bogato znanstveno i stručno iskustvo na suradnike i studente dodiplomske i poslijediplomske nastave. Znanstveno-istraživački rad prof. dr. sc. Rafaela Glihe prožet je znanstvenom temeljitošću, stručnom sintezom bogatog znanja i iskustva iz domaće i strane znanstvene i stručne literature i vlastitog praktičnog iskustva. U znanstvenom radu obrađivao je aktualne probleme uzgoja gotovo svih vrsta voćaka, a najviše kulture kruške, jabuke, breskve i višnje maraske. Teško je ukratko iznijeti i najvažnije iz toga bogatog znanstvenog i stručnog opusa.

Osvrnuti ćemo se samo na pisana djela, odnosno knjige. Prof. dr. sc. ing. Rafaela Glihu smatramo prvim hrvatskim pomologom. Obogatio je hrvatsku voćarsku literaturu sa dvije vrijedne knjige velikog formata, bogato ilustrirane i to: *SORTE JABUKA U SUVREMENOJ PROIZVODNJI* (245 stranica), koju je izdalo Radničko sveučilište Moša Pijade u Zagrebu, 1978. godine i *SORTE KRUŠAKA U SUVREMENOJ PROIZVODNJI* (278 stranica) u izdanju *Fragaria*, Zagreb, 1997. Obje pomologije napisane su na visokoj znanstvenoj i stručnoj razini. Autor je knjige koncipirao tako da sorte jabuka i krušaka budu inkorporirane u prošlost, sadašnjost i budućnost i da budu tretirane kroz prizmu znanstvenih i stručnih voćarskih saznanja. Obje ove vrijedne knjige predstavljaju stanoviti kompromis između pomologije i monografije. Ne radi se, dakle, o deskripciji bioloških-pomoloških karakteristika pojedinih sorti, već je uz predstavljanje njihovih bioloških i gospodarskih svojstava dana sveobuhvatno potpunija predstava odnosa sorti prema ekolojskim uvjetima proizvodnog prostora, prilagodljivost za različite uzgojne oblike, specifičnosti u

ponašanju prema rezidbi, gnojidbi, ocjena vremena dozrelosti i utvrđivanje roka berbe, zatim skladišna sposobnost i naznaka optimalnog režima temperature i vlage zraka u hladnjačama s normalnom kao i sa kontroliranom atmosferom. Iznose se i podaci o sklonosti pojedinih sorti fiziološkim bolestima plodova, koje vode podrijetlo iz voćnjaka ili se javlja kao posljedica poremetnji u metabolizmu tijekom čuvanja. Obradena je problematika selekcije i ciljeva selekcije jabuka i krušaka, zatim pitanje hormona i fitoregulatora u tehnologiji proizvodnje. Dan je povijesni pregled i stanje proizvodnje pojedinih sorti jabuka i krušaka u svijetu. Brojni problemi, koje zbog skraćenog prostora za osvrt ne možemo iznositi, u ovim su knjigama po prvi puta u nas solidno znanstveno izneseni i obrađeni. Općenito možemo reći da je autor sorte majstorski obradio. Za svaku je sortu nastojao dati što više relevantnih podataka, uspješno koristeći rezultate vlastitih znanstvenih istraživanja i podatke brojnih stranih autora. Za to je bilo potrebno proučiti i konzultirati vrlo opsežnu znanstvenu i stručnu domaću i stranu literaturu, u čemu je autor u potpunosti uspio, pa mu za to treba odati posebno priznanje. U nastavi je prof. Gliha auditorij držao u napetosti, tako da su njegovi slušači upijali svaku riječ i stjecali pouzdano potrebno znanje. Prof. dr. sc. Rafael Gliha bio je vrlo susretljiv sa svojim studentima i suradnicima, kojima je uvijek vrlo spremno prenosio svoje bogato znanje i iskustvo, a neke suradnike je uvodio i u nastavu. Predavao je s puno zanosa, lijepim književnim jezikom, a govor mu se odlikovao izvrsnom dikcijom. Prof. dr. sc. Rafael Gliha široko je obrazovan. Često je u predavanjima iznosio i zanimljive crtice iz knjiženosti, povijesti umjetnosti, filozofije i drugih područja kulturnog stvaralaštva. Stoga je predavaonica za njegovih predavanja bila uvijek puna. Da pobudi slušače katkada je ispričao i po koju doskočicu i šalu. Njegovi bivši studenti, danas nosioci voćarske proizvodnje u Hrvatskoj, zatim znanstvenici i suradnici rado ga se sjećaju, cijene njegov znanstveni, stručni i pedagoški rad i zahvalni su mu za znanje koje je na njih prenio i koje je ovjekovječio u vrijednim znanstvenim i stručnim djelima. U znak zahvalnosti dodijelili su mu posve zasluženu nagradu za životno djelo. Srdačno čestitamo dragom profesoru, zahvaljujući na velikom doprinosu za razvitak hrvatske voćarske znanosti, nastave i struke i želimo mu dug život i dobro zdravlje.

Prof. dr. sc. Ivo Miljković